



LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2018-07-10 Nr. (14-5)-D8-3625
I Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija, atsižvelgusi į 2018 m. liepos 3 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo rekomendaciją surengti viešas konsultacijas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 12 d. nutarimo Nr. 1178 „Dėl Statinio (jo patalpų) naudojimo ne pagal paskirtį atvejų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto (TAP Nr. 18-911) (TAIS Nr. 18-7353) (toliau – nutarimo projektas) nuostatomis aptarti, informuoja.

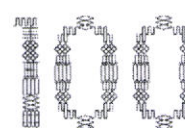
Pakartotinai informuojame, kad Lietuvos Respublikos Seimas, 2010 metais ratifikavęs Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, pripažino neįgalaus asmens teisę pasirinkti kur gyventi, su kuo gyventi ir įsipareigojo užtikrinti jam reikiamą pagalbą bendruomenėje. Įgyvendindamas tarptautinius Lietuvos įsipareigojimus ir siekdamas pokyčių institucinės socialinės globos srityje, socialinės apsaugos ir darbo ministras 2012 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. A1-517 „Dėl neįgalių vaikų, likusių be tėvų globos vaikų, suaugusių neįgalių asmenų socialinės globos namų deinstitutionalizacijos strateginių gairių patvirtinimo“ patvirtino Neįgalių vaikų, likusių be tėvų globos vaikų, suaugusių neįgalių asmenų socialinės globos namų deinstitutionalizacijos strategines gaires, 2014 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. A1-83 „Dėl perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ – Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metų veiksmų planą. Siekiant šių tikslų, kuriamos naujų formų bendruomeninės paslaugos – gyvenamuosiuose namuose ar butuose steigiami grupinio gyvenimo namai, bendruomeniniai vaikų globos namai, savarankiško gyvenimo namai, diegiamos su apgyvendinimu nesusijusios socialinės paslaugos (dienos užimtumo, asmeninio asistento ir kt.).

Nutarimo projekto tikslas – skatinti institucinę socialinę globą teikiančių įstaigų pertvarkos procesą, sudaryti geresnes sąlygas savivaldybėse teikti bendruomenines paslaugas.

Pažymime, kad nutarimo projektas viešai skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje (TAIS) (Nr. 18-3739), sudarytos sąlygos su juo susipažinti suinteresuotoms institucijoms, visuomenei ir socialiniams partneriams. Visuomenė ir socialiniai partneriai per nustatytą terminą pastabų ar pasiūlymų dėl nutarimo projekto nepateikė.

Atsižvelgus į tarpinstitucinio pasitarimo rekomendacijas, nutarimo projektas patalpintas Vyriausybės portalo „Mano vyriausybė“ dalyje <https://epilietis.lrv.lt>). Piliečiai, asociacijos, visuomenė ir (ar) tikslinės jos grupės buvo kviečiamos nurodytais kontaktais iki nustatyto laiko pareikšti nuomonę ar teikti pasiūlymus dėl šio nutarimo projekto.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2018-07-09 raštu Nr. (14.3-32)SD-3856 (pridedama) informavo, kad vykdant globos įstaigų perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams pertvarką, bendruomenių informavimas, švietimas ir bendravimas su šia tiksline grupe yra viena iš projekto „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų



Atkurtai
Lietuvai



sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“ viešinimo dalių. Tam skiriamas pertvarkos projekto atstovų dėmesys – šį rudenį planuojama per 20 viešų socialinių akcijų ir renginių, skirtų viešinti, informuoti ir skleisti teigiamas žinias apie projektą, akcentuoti gerą patirtį ir pavyzdžius, suteikti visą įmanomą informaciją apie projekte dalyvaujančias įstaigas, jų gyventojus, padėti visuomenę priimti projekto dalyvius, kokie jie yra, nebijoti gyventi šalia jų, įsileisti juos į bendruomenę. Apie institucinės globos pertvarką skelbiama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitų susijusių institucijų interneto svetainėse, veikia interneto svetainė www.pertvarka.lt, joje viešinama visa su institucinės globos pertvarka susijusi informacija, sėkmės istorijos, gyventojų apklausos, skelbiami pirkimai. Kiekviename šalies regione aktyviai veikia ir pertvarkos regionų ekspertai, kurie susitikimuose su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomenėmis pristato pertvarkos esmę, tikslus, proceso etapus, tikslines grupes, naujų formų bendruomenines paslaugas, vykdomas projekto veiklas. Apie gerą projekto praktiką ir pavyzdžius nuolat rašo žiniasklaidos priemonės platinami straipsniai, inicijuojamas tikslinės informacijos viešinimas, sėkmės istorijos, kurios labai svarbios regionuose, kur vyksta pertvarkos procesai.

PRIDEDAMA. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2018-07-09 rašto Nr. 2018-07-09 Nr. (14.3-32)SD-3856 kopija, 3 lapai.

Aplinkos viceministras



Martynas Norbutas



LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2018.05.07 Nr. (14.3-32) SD - 3856

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Atsižvelgdami į 2018 m. liepos 3 d. tarpinstituciniame pasitarime teiktą rekomendaciją surengti viešas konsultacijas ginčytinoms nuostatomis aptarti dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 12 d. nutarimo Nr. 1178 „Dėl Statinio (jo patalpų) naudojimo ne pagal paskirtį atvejų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo, teikiame papildomą informaciją.

Vykdamą globos įstaigų perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams pertvarką, siekiama suformuoti nuoseklią ir koordinuotą pagalbos ir paslaugų sistemą, kuri sudarytų galimybes kiekvienam neįgaliam asmeniui gauti individualias pagal poreikius paslaugas ir reikiamą pagalbą, įsitraukti į bendruomenės gyvenimą ir, nepatiriant socialinės atskirties, dalyvauti jame. Siekiant šio tikslo kuriamos naujų formų bendruomeninės paslaugos – butuose ar gyvenamuosiuose namuose steigiami grupinio gyvenimo namai, bendruomeniniai vaikų globos namai, savarankiško gyvenimo namai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras 2012 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. A1-517 patvirtintose Neįgalių vaikų, likusių be tėvų globos vaikų, suaugusių neįgalių asmenų socialinės globos namų deinstitutionalizacijos strateginėse gairėse vieną pirmųjų svarbiausių kryptių nurodė visuomenės švietimą, skirtą tolerantiškai visuomenei ir atvirai bendruomenei ugdyti, visuomenės vertybinių nuostatų kaitai ir pozityvaus mąstymo skatinimui.

Pritariame viešų konsultacijų svarbą ir informuojame, kad bendruomenių informavimas, švietimas ir bendravimas su šia tiksline grupe yra viena iš projekto „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“ viešinimo dalių. Tam skiriamas pertvarkos projekto atstovų dėmesys – šį rudenį planuojama per 20 viešų socialinių akcijų ir renginių, skirtų viešinti, informuoti bei skleisti teigiamas žinutes apie projektą, akcentuoti gerąsias patirtis ir pavyzdžius, suteikti visą įmanomą informaciją apie projekte dalyvaujančias įstaigas, jų gyventojus, padrašinti visuomenę priimti projekto dalyvius tokius, kokie jie yra, nebijoti gyventi šalia jų bei įsileisti juos į savo bendruomenės ratą.

Iš jau vykdomų komunikacijos su bendruomenėmis formų, paminėtina, kad yra sukurtos dvi pertvarkos projekto viešinimo socialinės reklamos – įvaikinimo ir laikinųjų globotojų temomis. Jos transliuojamos per Lietuvos radiją ir televiziją, regionų savivaldybėse, poliklinikose, „Sodros“, Darbo biržos teritoriniuose skyriuose, miestų ekranuose, viešajame transporte tam, kad pasiektų kuo didesnę vietos bendruomenės dalį. Dar vienas socialinis klipas apie proto ir (ar) psichikos negalią turinčių asmenų integraciją šiuo metu kuriamas bei netrukus pasieks minėtas viešinimo priemones ir tikslines projekto grupes. Visi šie trys klipai bus transliuojami per visas šalies žiniasklaidos priemones.

Apie institucinės globos pertvarką yra skelbiama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

bei kitų susijusių institucijų interneto svetainėse. taip pat veikia specialiai įkurta interneto svetainė www.pertvarka.lt. joje viešinama visa informacija, susijusi su projektu, sėkmės istorijos, vykusios gyventojų apklausos, skelbiami pirkimai. Puslapyje esančiame diskusijų forume pradėta nauja pokalbių tema: „Vaikų, netekusių tėvų globos ir neįgalųjų integracija – gyvenimas šalia mūsų. Kokia būtų Jūsų nuomonė ir kokie pasvarstymai šia tema?“ su intencija į diskusiją įtraukti kuo daugiau piliečių bei išgirsti jų siūlymus.

Kiekviename šalies regione aktyviai veikia ir pertvarkos regionų ekspertai, kurie, įvairių susitikimų metu su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomenėmis pristato pertvarką: jos esmę, tikslus, proceso etapus, tikslines grupes, naujų formų bendruomenines paslaugas, vykdomas projekto veiklas. Aptarinėjama institucinės globos žala tolimesnei asmenybės raidai. Ekspertai skleidžia žinią apie vaikus, kuriais negali pasirūpinti jų biologiniai tėvai globą bei įvaikinimą, skatina žmones įprasminti savo gyvenimą priimant į savo šeimas tėvų globos netekusius vaikus. Diskutuojama aptariant institucinės globos žalą vaikų raidai bei įtaką suaugusiųjų asmenybės pokyčiams. Dalyvaudami tokiuose susitikimuose ekspertai pabrėžia, kad šiuo projektu norima mažinti visuomenės abejingumą ir paskatinti žmonių bendrumą.

Pertvarkos kontekste organizuojamuose renginiuose siekiama įtraukti kuo platesnį ratą visuomenės ir institucijų atstovų. Pavyzdžiui, 2017 m. spalio 26 d. Vilniuje vykusioje institucinės globos pertvarkos klasterio konferencijoje, kurios tema – Likusių be tėvų globos vaikų (įskaitant kūdikius), patiriančių riziką vaikų bei jų šeimų gerovės užtikrinimas, buvo pristatoma institucinės globos pertvarkos eiga, institucinei globai alternatyvios paslaugos vaikams ir jų šeimoms. Konferencijoje pranešimus skaitė, diskusijose dalyvavo Prezidentūros, ministerijų, savivaldybių, nevyriausybinių organizacijų, socialinio darbo, Vaikų tarybos, pertvarkomų globos įstaigų, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos bei kitų institucijų atstovai.

Šių metų vasario 9 d. Lietuvos Respublikos Seime vyko Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos inicijuota konferencija „Deinstitucionalizavimo patirtys ir iššūkiai“, ji buvo skirta pasidalinti gera patirtimi bei su pertvarkos procese dalyvaujančiais asmenimis, bendruomenės atstovais aptarti praktikoje kylančias problemas, jiems pateikiant išsamią informaciją apie pertvarką, sudaryti galimybes žmonėms diskutuoti jiems rūpimais klausimais.

Pažymėtina, kad socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitis kartu su ministerijos atstovais, pertvarkos projekto koordinatoriais 2017-2018 metais aplankė 47 šalies savivaldybes. Visose jose buvo kalbėta apie pertvarkos projekto svarbą, pristatoma projekto eiga, diskutuojama su savivaldybių atstovais apie konkrečią vietos situaciją. Vizitų metu taip pat buvo lankomi vaikų globos namai, suaugusiųjų socialinės globos namai, susitinkama su vietos bendruomene, aptariami gyventojų lūkesčiai, nuogastavimai, galimos problemos ir jų sprendimo būdai.

Taip pat, ministras L. Kukuraitis bei jo komandos nariai atidarė ne vienerius grupinio gyvenimo namus, bendruomeninius vaikų globos namus, kuriuose įsikūrė vaikų globos namų auklėtiniai. Apie visus vizitus rašė regioninė žiniasklaida, ministras duodamas interviu akcentuodavo projekto pažangą. Tokiuose atidarymuose bei apsilankymuose dalyvaudavo tiek rajonų savivaldos atstovai, socialiniai darbuotojai, tiek bendruomenės nariai, kurie pasakojo savo patirtis, gyvenant šalia projekto dalyvių. Visuose renginiuose bendruomenėms buvo dalijamos pertvarkos projekto skrajutės, informuojančios apie projekto svarbą, esmę, veiksmus, rezultatus, tikslus bei siekius.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, 2018 m. sausio 19 d. inicijavo naujai Vilkaviškio mieste kuriamų grupinio gyvenimo namų bendruomenės, savivaldybės administracijos atstovų vizitą į jau veikiančius dvejus grupinio gyvenimo namus Kelmėje (steigėjas – Aukštėlės socialinės globos namai) bei Adakavo socialinės globos namų Tauragės neįgalųjų reabilitacijos padalinį. Šio vizito metu minėti atstovai turėjo galimybę susipažinti su teikiamomis paslaugomis.

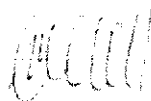
išklausyti bendruomeninių paslaugų gavėjų, jas teikiančių darbuotojų atsiliepimus, aptarti praktines bendruomeninių paslaugų organizavimo patirtis.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei pertvarkos projekto atstovai dalyvavo Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės inicijuotoje nacionalinėje socialinio saugumo kampanijoje „Už saugią Lietuvą“, kuri skaičiuoja dvejus savo veiklos metus, su darbo vizitais aplankė visus Lietuvos regionus. Susitikimų metu Prezidentės patarėjai kartu su NVO, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovais domėjosi, kaip sekasi nuo institucinės globos pereiti prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų. Taip pat buvo aptariami savivaldybių tarybų patvirtinti socialinių paslaugų planai ir įvertinama ko dar trūksta ir kokios paslaugos turėtų būti plėtojamos ateityje, kad vaikai į globos įstaigas nebebūtų siunčiami. Vizitų metu buvo siekiama išsiaiškinti ir padėti spręsti išskylančias globos institucijų pertvarkos problemas, ieškoma, kokių priemonių dar reikėtų imtis, kad Prezidentės inicijuotų įstatymų pataisų įgyvendinimas vyktų sklandžiai.

Subūrusi nevyriausybines organizacijas, verslo įmones, diplomatinės atstovybės, žiniasklaidą, į pagalbą pasitelkusi ambasadorius (25 žinomus šalies žmones), kampanija apėmė visą Lietuvą – į jos veiklą įsitraukė visos 60 šalies savivaldybių. Įgyvendinant tikslą „Lietuva – be globos namų“, kampanijos suburta specialistų ir ekspertų komanda susitiko su visomis šalies savivaldybėmis. Susitikimuose akcentuota pertvarkos projekto svarba, pabrėžiamas bendruomenių įsitraukimo aktualumas, vietos iniciatyvų svarba. Kampanijoje jau įregistruota virš pusės tūkstančio iniciatyvų, padedančių lengviau įveikti priklausomybes, smurtą, savižudybes, skatinančių globoti ir įsivaikinti. Puikūs institucinės globos pertvarkos pavyzdžiai yra Vilniaus, Kauno, Elektrėnų, Alytaus, Marijampolės, Skuodo rajono, Visagino savivaldybės, metusios visas pajėgas aktyviai budinčių globotojų paieškai, socialinių paslaugų sektoriaus stiprinimui.

Apie gerąją projekto praktiką ir pavyzdžius nuolat rašomi ir žiniasklaidos priemonėms platinami straipsniai, inicijuojamas tikslinės informacijos viešinimas, sėkmės istorijos, kurios ypatingai svarbios regionuose, kur vyksta pertvarkos procesai. Informacija, bendradarbiaujant su vietos spauda bei televizija, skleidžiama kuo platesnėms auditorijoms.

Viceministrė



Vilma Augienė